

POSTANOWIENIE

Dnia 12 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Oktawian Nawrot (przewodniczący)

SSN Adam Redzik (sprawozdawca)

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie ze skargi S. T.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym we Wrocławiu w sprawie o sygn.
akt V ACa [...],

z udziałem Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej
i Spraw Publicznych 12 lutego 2026 r.,

oddala skargę.

Adam Redzik Oktawian Nawrot Paweł Wojciechowski

UZASADNIENIE

I.

I.1. 31 października 2025 r. (data nadania w urzędzie pocztowym) S. T. (dalej
także: Skarżący), zastępowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł skargę
na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez
nieuzasadnionej zwłoki, w której domagał się:

1. stwierdzenia przewlekłości postępowania prowadzonego przed Sądem
Apelacyjnym we Wrocławiu pod sygn. V ACa [...] (poprzednio: I ACa [...],
I ACa [...]);

2. przyznanie od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu na rzecz Skarżącego kwoty 20.000 zł;
3. zasądzenie na rzecz Skarżącego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu skargi wskazano, że w sprawie wystąpiła przewlekłość, której Skarżący upatrywał m.in. w wielokrotnym zmienieniu terminu ogłoszenia wyroku i ponownym otwieraniem przewodu sądowego.

I.2. W odpowiedzi na skargę z 17 grudnia 2025 r. Prezes Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu zgłosił swój udział w sprawie i wniósł o oddalenie skargi.

Prezes Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu uzasadnił swoje stanowisko skomplikowanym charakterem sprawy.

II.

II.1. 13 lutego 2017 r. do Sądu Okręgowego w Opolu wpłynął pozew o zapłatę Skarżącego przeciwko P. C. (dalej także: Pozwany). 7 kwietnia 2017 r. Sąd Okręgowy w Opolu wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, które prowadzone było pod sygn. I Nc [...]. Pozwany wniósł zarzuty od powyższego nakazu zapłaty. Dalsze postępowanie w tej sprawie prowadzone było pod sygn. I C [...].

II.2. 29 stycznia 2020 r. Sąd Okręgowy w Opolu wydał wyrok w sprawie I C [...]. Pozwany wniósł apelację od powyższego wyroku, w której domagał się m.in. rozpoznania sprawy na rozprawie. W odrębnym piśmie procesowym Pozwany wniósł nadto o zwolnienie go od ponoszenia kosztów sądowych w całości.

II.3. Akta sprawy wraz z apelacją wpłynęły do Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu 16 czerwca 2020 r. 17 czerwca 2020 r. sporządzono raport z losowania – przydziału w sprawie I ACa [...]. 29 lipca 2020 r. zarządzono przedłożenie akt sędziemu referentowi celem rozpoznania wniosku o zwolnienie od kosztów

sądowych. Wniosek ten rozpoznano postanowieniem z 31 lipca 2020 r. 27 sierpnia 2020 r. do Sądu wpłynął wniosek o sporządzenie pisemnego uzasadnienia ww. postanowienia. Postanowieniem z 9 września 2020 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu odrzucił ww. wniosek.

II.4. 31 sierpnia 2020 r. do sądu wpłynęło pismo informujące o uzupełnieniu opłaty od apelacji. Na podstawie zarządzenia z 15 października 2020 r. akta sprawy przedstawiono przewodniczącej wydziału celem wyznaczenia terminu rozprawy.

II.5. 18 grudnia 2020 r. do sądu wpłynął wniosek Pozwanego o zawieszenie postępowania w sprawie na podstawie art. 177 § 1 pkt 4 k.p.c., zaś 23 grudnia 2020 r. wpłynęło pismo informujące o ogłoszeniu upadłości Pozwanego. W konsekwencji – postanowieniem z 31 grudnia 2020 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu, na podstawie art. 174 § 1 pkt 4 k.p.c., zawiesił postępowanie w sprawie.

II.6. Na podstawie zarządzenia z 24 czerwca 2021 r. zwrócono się do Sądu Rejonowego w Opolu o udzielenie informacji czy postępowanie upadłościowe zostało zakończone. 30 sierpnia 2021 r. do Sądu wpłynął wniosek Skarżącego o podjęcie postępowania z uwagi na umorzenie postępowania upadłościowego. Na podstawie zarządzenia z 31 sierpnia 2021 r. zwrócono się do Sądu Rejonowego w Opolu o wskazanie czy orzeczenie w przedmiocie umorzenia postępowania upadłościowego jest prawomocne. 26 października 2021 r. do Sądu wpłynęła informacja o uprawomocnieniu orzeczenia zapadłego w postępowaniu upadłościowym. W konsekwencji powzięcia powyżej informacji – Sąd Apelacyjny we Wrocławiu podjął postępowanie w sprawie na podstawie postanowienia z 27 października 2021 r. Po podjęciu postępowania zmianie uległa sygnatura sprawy na I ACa [...].

II.7. 27 października 2021 r. do sądu wpłynął wniosek Skarżącego o nadanie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty z 7 kwietnia 2017 r. wydanemu przez Sąd Okręgowy w Opolu, sygn. I Nc [...]. 29 października 2021 r.

wydano postanowienie w przedmiocie ww. wniosku. 18 listopada 2021 r. do sądu wpłynął wniosek o sporządzenie pisemnego uzasadnienia ww. postanowienia. Odpis postanowienia wraz z uzasadnieniem został nadany do Skarżącego 29 listopada 2021 r.

II.8. 14 grudnia 2021 r. do sądu wpłynął wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o uzupełnienie nakazu zapłaty wraz z wnioskiem o uzupełnienie nakazu zapłaty. 27 grudnia 2021 r. wpłynęła odpowiedź Pozwanego na ww. wniosek. Na podstawie zarządzenia z 22 grudnia 2021 r. akta sprawy wraz z wnioskiem o uzupełnienie ww. orzeczenia zostały przesłane do Sądu Okręgowego w Opolu. Sąd Okręgowy w Opolu wydał postanowienie w tym przedmiocie 31 stycznia 2022 r. 26 kwietnia 2022 r. akta sprawy zostały zwrócone do Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu.

II.9. Na podstawie zarządzenia z 12 lipca 2022 r. wyznaczono termin rozprawy apelacyjnej, który ustalono na 22 września 2022 r. Na posiedzeniu 22 września 2022 r. zamknięto rozprawę, a sąd postanowił odroczyć wydanie wyroku do 18 października 2022 r. Termin ten został następnie zmieniony na 24 października 2022 r. (zarządzenie z 17 października 2022 r.).

II.10. 24 października 2022 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu postanowił zamknąć rozprawę otworzyć na nowo, uzupełnić materiał dowodowy (poprzez uzupełniające przesłuchanie stron) i odroczyć rozprawę do 9 grudnia 2022 r. Ponadto na podstawie zarządzenia z 24 października 2022 r. zwrócono się do Sądu Okręgowego w Opolu o wypożyczenie akt innej sprawy (I C [...]). Akta te wpłynęły do Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu 9 listopada 2022 r.

II.12. Na posiedzeniu 9 grudnia 2022 r. Pozwany złożył wniosek dowodowy (dowód z pisemnej opinii biegłego sądowego). W konsekwencji sąd odroczył rozprawę.

II.13. Kolejno 29 grudnia 2022 r., 13 stycznia 2023 r., 20 stycznia 2023 r. do sądu wpłynęły pisma procesowe stron.

II.14. Postanowieniem z 14 marca 2023 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu postanowił zawiesić postępowanie w sprawie na podstawie art. 177 § 1 pkt 4 k.p.c. 5 kwietnia 2023 r. do sądu wpłynął wniosek Skarżącego o sporządzenie pisemnego uzasadnienia ww. postanowienia. Postanowieniem z 7 kwietnia 2023 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu odrzucił ww. wniosek. 4 maja 2023 r. wpłynął wniosek Skarżącego o sporządzenie pisemnego uzasadnienia postanowienia z 7 kwietnia 2023 r. Postanowieniem z 8 maja 2023 r. wniosek ten został odrzucony.

II.14. 13 listopada 2024 r. do sądu wpłynął wniosek Skarżącego o podjęcie zawieszonego postępowania. 23 grudnia 2024 r. do sądu wpłynął kolejny wniosek Pozwanego o zawieszenie postępowania w sprawie. Postanowieniem z 31 grudnia 2024 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu podjął postępowanie w sprawie. Tego samego dnia wydano zarządzenie w przedmiocie wyznaczenia terminu rozprawy, który ustalono na 21 marca 2025 r.

II.15. 27 stycznia 2025 r. do sprawy wpłynęło pismo Pozwanego zawierające dalsze wnioski dowodowe.

II.16. Na posiedzeniu 21 marca 2025 r. sąd orzekł w przedmiocie wniosków dowodowych i wniosku o zawieszenie postępowania. Następnie zamknął rozprawę i odroczył ogłoszenie wyroku do 10 kwietnia 2025 r. Termin ten zmieniono na 17 kwietnia 2025 r.

II.17. 17 kwietnia 2025 r. sąd postanowił otworzyć na nowo zamkniętą rozprawę, zwrócić się do sądu rejonowego o wypożyczenie akt sprawy karnej i odroczyć rozprawę do 27 czerwca 2025 r., przy czym z protokołu wskazano sygnaturę sprawy jako „V ACa [...] (poprzednio I ACa [...])”. 21 maja 2025 r. i 5 czerwca 2025 r. zarządzono nadto o zwrócenie się o informację o stanie spraw karnych dotyczących stron postępowania.

II.18. 22 czerwca 2025 r. do sądu wpłynęły wnioski stron, co do których sąd rozstrzygnął postanowieniami z 24 kwietnia 2025 r.

II.19. Na podstawie zarządzenia z 26 czerwca 2025 r. zmieniono termin rozprawy z 27 czerwca 2025 r. na 25 lipca 2025 r. Na posiedzeniu 25 lipca 2025 r. zamknięto rozprawę i odroczono ogłoszenie wyroku do 25 sierpnia 2025 r. Na podstawie zarządzenia z 6 sierpnia 2025 r. termin ten zmieniono na 29 sierpnia 2025 r. Na posiedzeniu 29 sierpnia 2025 r. zamkniętą rozprawę otworzono na nowo i celem zwrócenia się do o wypożyczenie akt spraw karnych rozprawę odroczono do 17 października 2025 r.

II.20. Na rozprawie 17 października 2025 r. zamknięto rozprawę i odroczono ogłoszenie wyroku do 31 października 2025 r., przy czym na podstawie zarządzenia z 30 października 2025 r. termin ten zmieniono na 7 listopada 2025 r.

II.21. 31 października 2025 r. (data nadania w urzędzie pocztowym) Skarżący złożył skargę na przewlekłość postępowania w sprawie.

II.22. 7 listopada 2025 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wydał wyrok w sprawie V ACa [...] (poprzednio: I ACa [...], I ACa [...]).

III.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

III.1. Według art. 2 ust. 1 ustawy z 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn.: Dz.U. 2023 poz. 1725, dalej: u.s.p.p.) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej

niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

W myśl art. 2 ust. 2 u.s.p.p. dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

III.2. W ustawie o skardze na przewlekłość postępowania nie określono, jaki okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy należy uznać za nieuzasadnioną zwłokę. W orzecznictwie przyjmuje się, że pod pojęciem tym należy rozumieć wielomiesięczną beczynność sądu, polegającą na niewyznaczeniu rozprawy bądź niepodjęciu czynności (m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 grudnia 2018 r., I NSP 40/18; z 11 września 2019 r., I NSP 88/19; z 14 listopada 2019 r., I NSP 151/19; z 12 maja 2020 r., I NSP 37/20; z 27 października 2020 r., I NSP 151/20). W odniesieniu do postępowania apelacyjnego wskazuje się, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku beczynności sądu drugiej instancji, polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej w ciągu 12 miesięcy od daty wpłynięcia apelacji (m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 27 marca 2019 r., I NSP 88/18; z 6 września 2019 r., I NSP 74/19; z 31 października 2019 r., I NSP 134/19; z 19 grudnia 2019 r., I NSP 173/19).

III.3. Standardy co do trwania postępowania sądowego określił w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Trybunał ten stwierdził, że dla oceny tego, czy przewlekłość postępowania jest nieuzasadniona bierze się pod uwagę szczególne warunki sprawy, uwzględnienia się kryteria takie jak skomplikowanie (stopień złożoności) sprawy, zachowanie stron i organów prowadzących sprawę

oraz znaczenia materii objętej skargą (zob. np. wyroki ETPCz: z 14 stycznia 2003 r., skarga nr 39505/98, w sprawie W.M. przeciwko Polsce; zob. M. A. Nowicki, *Europejski Trybunał Praw Człowieka – orzecznictwo*, Tom I – *Prawo do rzetelnego procesu sądowego*, Kraków 2001, s. 46 i n. oraz powołane tam orzecznictwo Trybunału, a także postanowienia Sądu Najwyższego: z 11 lipca 2019 r., I NSP 48/19; z 28 września 2021 r., I NSP 145/21),

III.4. Akta sprawy wraz z apelacją wpłynęły do Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu 16 czerwca 2020 r. Do 31 sierpnia 2020 r. trwały czynności nakierowane na zbadanie apelacji pod kątem formalnym i nadanie jej dalszego biegu po uzupełnieniu braków fiskalnych. Na podstawie zarządzenia z 15 października 2020 r. akta sprawy zostały przedstawione do wyznaczenia terminu rozprawy, przy czym termin ten został wyznaczony na podstawie zarządzenia z 12 lipca 2022 r. W okresie poprzedzającym wydanie ww. zarządzenia postępowanie w sprawie było zawieszone od 31 grudnia 2020 r. do 27 października 2021 r. ze względu na wystąpienie obligatoryjnej przesłanki zawieszenia. Po podjęciu postępowania sąd podejmował czynności wynikające z aktywności Skarżącego nakierowanej na uzyskanie klauzuli wykonalności nakazu zapłaty, co wiązało się również z koniecznością skierowania akt do sądu I instancji (ze względu na złożony przez Skarżącego wniosek o uzupełnienie orzeczenia). Warto przy tym wskazać, że akta sprawy zostały zwrócone do Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu 26 kwietnia 2022 r., a zatem termin rozprawy został wyznaczony po 4 miesiącach od dnia zwrotu akt do sądu (i nieco ponad dwóch latach od dnia wpływu sprawy do Sądu Apelacyjnego).

Mając na względzie terminy kolejnych czynności podejmowanych w sprawie należy dojść do wniosku, że zasadniczo były podejmowane sprawnie, przerwy pomiędzy poszczególnymi czynnościami nie przekraczały kilku miesięcy, a najdłuższe z nich przypadają na okres, kiedy postępowanie było zawieszone. Wbrew argumentacji Skarżącego warto przy tym zaznaczyć, że postępowanie w sprawie każdorazowo podejmowane było niezwłocznie po uzyskaniu od innych sądów dokumentów niezbędnych do dalszego procedowania. W konsekwencji –

mimo, że postępowanie przed Sądem Apelacyjnym toczyło się ponad 5 lat, to jednak nie można pominąć, że zarówno tok sprawy, jak i wynik postępowania dowodowego uzależnione były od wyniku innych postępowań (upadłościowego i karnego), co w sposób oczywisty i niezależny do sądu wpłynęło na długość postępowania w sprawie V ACa 613/25.

Należy jednocześnie zauważyć, że cel skargi polegający na nadaniu sprawie odpowiedniego biegu i wydanie orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie został osiągnięty. Orzeczenie kończące postępowanie w sprawie zostało wydane 7 listopada 2025 r.

III.5. Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy oddalił skargę na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość.

Adam Redzik Oktawian Nawrot Paweł Wojciechowski

sk

[a.ł]